
ПРОГЛАШ

Издание на Филологическия факултет
при Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“

кн. 2, 2016 (год. XXV), ISSN 2367-8585

СЛАВЯНСКОТО МНОГОЕЗИЧИЕ В НОВ ТЕМАТИЧЕН РЕЧНИК

SLAVIC MULTILINGUALISM IN A NEW THEMATIC DICTIONARY

Елена Крейчова, Надежда Сталянова, Олга Сорока, Кратък тематичен речник на българския, чешкия, полския и украинския език, Изд. „Парадигма“, 2016 г, 152 с.

На фона на задълбочаващата се криза в университетската славистика в европейски мащаб излезлият през есента на 2016 г. *Кратък тематичен речник на българския, чешкия, полския и украинския език* би могло да се определи като лъч светлина в популярното в масовото пространство поле на т.нар. „малки“ или „екзотични“ езици, които рядко и в същото време трудно влизат във фокуса на общественото внимание, в това число и в самите славянски страни. Маргинализирането им за голямо съжаление се дължи и на недалновидната държавна образователна политика (не само у нас), която ги оставя отвъд пределите на своите приоритети. Едва ли включването на славистиката, респективно, на славянските езици, сред защитените специалности в университетското образование би било панацея за трудната ситуация, но поне би дало знак на славистичните катедри, че държавата забелязва съществуването им и прави някакви опити да съхрани изучаването на „малките“ славянски езици, които впрочем са с дълга повече от век забележителна научна и университетска традиция в нашата „малка“ славянска страна. В тази нелека ситуация новоизлезлият *Речник* е доказателство, че професионализмът и отдадеността на славянската идея успяват да

заявят достойното си присъствие, потвърждавайки максимата, че понякога нещата стават не „благодарение на“, а тъкмо напротив – „въпреки обстоятелствата“.

Създаването на този речник е плод на труда на екип слависти от три различни университета – Елена Крейчова (Масариков университет в Бърно, Чехия), Надежда Сталянова (СУ „Св. Климент Охридски“, София) и Олга Сорока (Лвовски национален университет „Иван Франко“ в Лвов, Украйна), която понастоящем е и лектор по украински език в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Речникът е изцяло предназначен за целите на университетското славистично образование. Чисто прагматичният подход към усвояването на чуждия език, комбиниран с комуникативно ориентираното езиково обучение, превръщат настоящото издание в пълноценно помагало в часовете по съответните славянски езици. Интересната комбинация от езици дава възможност за цялостна славистична подготовка на студентите, понеже благодарение на удачното техническо оформление на речника могат да се наблюдават и интересни тенденции в именуването на заобикалящия ни свят в един южнославянски, един източнославянски и два западнославянски езика. По този начин всеки студент по-лесно би навлязъл както в езиковата картина на света на изучавания от него език, така и в цялостната концептуална картина на света в по-широк славянски контекст.

Езиковият материал е разделен на 21 тематични групи: Дом; Семейство; Време (астрономическо и метеорологично); Свободно време и забавления; Работа; Образование и просвета; Човешкото тяло; Храни и хранене; Град и село; Комуникация; Търговия и услуги; Транспорт, пътуване; Изкуство и култура; Държава и общество; Икономика; Вяра и религия; Земята; Растения; Животни; Околна среда и Екология; Вселената. Не е без значение и фактът, че посочените в речника семантични гнезда и лексеми са ексцерпирани от учебниците по български език като чужд за ниво А1–В1, което само по себе си прави речника адекватен и ценен помощник в навлизането в новия езиков контекст. В рамките на тематичните групи думите присъстват със значенията си, отговарящи на съответната група, речниковите статии съдържат преводен еквивалент от български на останалите три славянски езика, а в повечето случаи отразяват и типични употреби в минимален контекст.

Появата на този речник отчитам като изключително навременна и актуална, особено предвид новата социо-културна ситуация, в която благодарение на интернет териториалните граници престават да бъдат бариера, а овладяването на различни езици в нетрадиционни комбинации (например западен и славянски език) може да се превърне в дългосрочна инвестиция и в успешна добре платена реализация на пазара на труда за младите хора.

Борислав Борисов¹

¹ **Борислав Борисов** (Borislav Borisov) – гл. ас. д-р, катедра „Славистика“, Филологически факултет, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, borisslav@seznam.cz